

Nordpol expedition

*Weyprecht, Payer,
Brosch, Kepes, Orel, Križ, Carlson,
Lusina, Marolla, Orasch, Latković, Sučić,
Zaninović, Lukinović, Katarinčić, Letiš, Klotz,
Scarpa, Falešić, Večerina, Palmić, Štiglić,
Pospichil, Haller*

Impressum

Organizatori izložbe: Muzej betinske drvene brodogradnje i Lions Klub Quarneroli Lovran

Za organizatora: Kate Šikić Čubrić, Milorad Stanić i Robert Vulić

Autor izložbe i tekstova: Jan Urban

Likovni postav: Kate Šikić Čubrić

Nakladnik knjige: Ex libris Rijeka i LC Quarneroli Lovran

U ime nakladnika knjige: Milorad Stanić

Urednik knjige: Miljenko Smokvina

Tisak: Knjigovežnica Vitić, Vodice

Naklada: 100 primjeraka
Betina, 2022.

Muzej betinske drvene brodogradnje i Lions Klub Quarneroli Lovran

Izložba i predstavljanje proširenog izdanja
pretiska knjige iz 1893. godine,
autora Petra Kuničića

povodom 150. obljetnice prve austro-ugarske polarne ekspedicije

četvrtak, 28. srpnja 2022. u 20.00 h
Muzej betinske drvene brodogradnje
Vladimira Nazora 7, Betina

Izložba ostaje otvorena do 24. kolovoza 2022.

Pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i medija RH

Izložbom predstavljamo svjetski poznatu austro-ugarsku znanstveno-istraživačku ekspediciju osvajanja Arktika iz 1872./1874. godine u kojoj je od 24 člana posade sudjelovalo 12 mornara sa Jadrana (čak 50%) i kojima su vođe ekspedicije Weyprecht i Peyer nadjenuli zajedničko ime Quarneroli.

Odabir posade s jadranske obale nije prošao bez polemika. Tvrdilo se da pomorci s toplog Jadranskog mora neće moći podnijeti teškoće zime i sjevera. Za pomoć pri odabiru mornara Weyprecht je zamolio svog dugogodišnjeg prijatelja kapetana fregate Heinricha Von Littrowa, tada pomorskog inspektora u Rijeci i jednog od značajnijih osoba riječke povijesti 19. stoljeća – znanstvenika, istraživača riječke baštine, zagovornika pomorskog razvoja Rijeke, publicista, pisca udžbenika, pjesnika... Njih dvojica odlučili su odabrati pomorce s Jadrana.

Argumenti su bili sljedeći: jadranski pomorci poznaju buru, zimske oluje i snijeg sjevernog Jadrana, nisu toliko skloni piću kao sjevernjaci, uvijek su dobrog raspoloženja, skloni šali i pjesmi pa ih boravak u polarnoj noći neće dovesti do depresije. Oni su pouzdani te se ne žale na teškoće. Nakon sretnog povratka s ekspedicije i Weyprecht i Littrow su samo mogli reći da su bili u pravu – jadranski pomorci su bili odlični u svim uvjetima i svi su kritičari zašutjeli.

U trenucima primanja najvećih počasti i priznanja, uvijek su spominjali svoje mornare iskazujući im tako zahvalu jer bez njih niti njihovog trijumfa ne bi bilo.

Carl Weyprecht o razlozima odluke za hrvatsku brodsku posadu kaže: „Oni su zdravi, snažni, dovtljivi, što je najdragocjenije, vedri ljudi. Oni će kleti i moliti se, psovati i pjevati, ali oni će raditi i nikada spustiti krila.“

Julius Payer o hrvatskim mornarima piše: „Njih odlikuju: bezuvjetna poslušnost, privrženost njihovim vođama, izdržljivost u poteškoćama i odlučnost u opasnostima!“

Ekspedicijski brod „Admiral Tegetthoff“ je već nakon 2 mjeseca plovidbe zarobljen u ledu i tu je zauvijek ostao. Posada se nakon 2 godine i 3 mjeseca, bez broda, vratila u civilizaciju.

Najspektakularnije otkriće ove ekspedicije je do tada nepoznati otočni arhipelag sa 191 otokom kojega su nazvali „Zemlja Franje Josipa“. Na tom arhipelagu od tada postoji i Rt Fiume i mnogi drugi nama poznati toponimi.

U znanstvenom smislu ova ekspedicija je preteča istraživanja klimatskih promjena i utjecaja Arktika na ostatak planeta Zemlje.

Inovacija izložbe je u tome što veliča hrvatske mornare i njihov doprinos tom istraživanju.

Jedan od mornara, Ante Zaninović, bio je iz Sv. Nedjelje na otoku Hvaru, a drugi Ante Lukinović iz Pučišća na otoku Braču. Ostali mornari bili su iz Plomina, Voloskog, Opatije, Lovrana, Bakra, Malog Lošinja, Rijeke, Cresa i Trsta.

Izložbu čini 30 panoa veličine 70x50 cm koji opisuju cjelokupni događaj, maketa broda „Admiral Tegetthoff“ u mjerilu 1:40, rad maketara Željka Skomersića iz Krka i još 30 drugih eksponata.

The exhibition presents well known Austro-Hungarian scientific and research expedition of conquest of the Arctic from 1872. to 1874. in which 12 of 24 crew members of the crew were sailors from the Adriatic to whom the name „Quarneroli“ was given by the leaders of the expedition Weyprecht and Peyer.

The selection of the crew from the Adriatic was criticized. There were opinions that sailors from the warm Adriatic could not stand to the difficulties of winter and North. However, after they happily returned from the expedition Weyprecht and Littrow (who helped to choose the crew) could only say that they were right – sailors from the Adriatic were extraordinary in all conditions!

In terms of science, this expedition is antecedent of researches of climate change and

the influence of Arctic on the rest of the planet Earth.

The polar expedition ship „Admiral Tegetthoff“ was trapped in ice after only 2 months of sailing and it remained there forever. The crew returned to civilisation after 2 years and 3 months.

The most exceptional discovery of this expedition was, until then, unknown archipelago consisting of 191 islands and which was named „Franz Joseph's Land“. In that archipelago Cape Fiume was established.

One of the sailors, Ante Zaninović, was from Hvar and the Ante Lukinović was from Brač. The other sailors were from Plomin, Volosko, Opatija, Lovran, Bakar, Mali Lošinj, Rijeka, Cres and Trst.

